

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of סנהדרין דף צ"ט
Some of the topics we will learn about include.

Several opinions regarding the duration of ימות המשיח, the period after Moshiach comes, in which the Yidden will benefit from great wealth and prosperity.

The previous Mishnah's Halachah of ואלו שאין להם חלק לעולם הבא האומר אין תורה מן השמים ואפיקורוס

One who claims that the Torah does not come from Hashem, and one who rebels against the Torah, will not receive a portion in the world to come.

Several עבירות that are included in כי דבר ה' בזה

A

ימות המשיח

ואלו שאין להם חלק לעולם הבא האומר אין תורה מן השמים ואפיקורוס

עבירות

included in

כי דבר ה' בזה

B Several statements regarding

כל הלומד תורה ואינו חוזר עליה
The importance of retaining the Torah that one learned.

Several statements regarding the importance of learning תורה לשמה, for the sake of Hashem.

Several statements regarding כל המלמד את בן חבירו תורה
The importance of teaching Torah to others.

B

כל הלומד תורה ואינו חוזר עליה

תורה לשמה

כל המלמד את בן חבירו תורה

1 So, let's review ...

The Gemara cites a Braisa that states many opinions regarding the duration of ימות המשיח, the period after Moshiach comes, in which the Yidden will benefit from great wealth and prosperity:
All are based on Pesukim;

1. רבי אליעזר אומר
ימות המשיח ארבעים שנה
The ימות המשיח will last for forty years.
2. רבי אלעזר בן עזריה אומר
שבעים שנה
Seventy years;
3. רבי אומר
שלשה דורות
The ימות המשיח will last for three generations.
4. רבי דוסא אומר
ד' מאות שנה
The ימות המשיח will last for four hundred years.
5. רבי אומר
שלש מאות וששים וחמש שנה
כמנין ימות החמה
The ימות המשיח will last for 365 years like the days of the solar year.
6. תני אבימי בריה דרבי אבהו
ימות המשיח לישראל
שבעת אלפים שנה
The ימות המשיח will last for seven thousand years.
7. אמר רב יהודה אמר שמואל
ימות המשיח
כמיום שנברא העולם ועד עכשיו
The ימות המשיח will last as long as the time of from creation until Moshiach comes, as the Pasuk states
כימי השמים על הארץ
8. רב נחמן בר יצחק אומר
כימי נח עד עכשיו
The ימות המשיח will last as long as the time of from the Mabul until Moshiach comes, as the Pasuk states
כי מי נח זאת לי אשר נשבעתי

1

ימות המשיח

1

רבי אליעזר

ימות המשיח ארבעים שנה

The ימות המשיח will last for forty years.

4

רבי דוסא

ד' מאות

שנה

400 years.

3

רבי אומר

שלשה

דורות

Three generations.

2

רבי אלעזר בן עזריה

שבעים

שנה

Seventy years;

5

רבי אומר

שלש מאות וששים וחמש שנה

כמנין ימות החמה

365 years like the days of the solar year.

6

תני אבימי בריה דרבי אבהו

ימות המשיח לישראל

שבעת אלפים שנה

Seven thousand years.

8

רב נחמן בר יצחק אומר

כימי נח עד עכשיו

The ימות המשיח will last as long as the time of from the Mabul until Moshiach comes,

as the Pasuk states

כי מי נח זאת לי

אשר נשבעתי

7

אמר רב ירמיה אומר שמואל

ימות המשיח

כמיום שנברא

העולם ועד עכשיו

As the time of from creation until Moshiach comes,

as the Pasuk states

כימי השמים על הארץ

2 אין להם משיח לישראל שכבר אכלוהו בימי חזקיהו
 There will be no physical **משיח** לישראל, because the Yidden already received these benefits during the time of חזקיהו המלך.
 Rather, as Rashi writes
 אלא הקב"ה ימלוך בעצמו ויגאלם לבדו
 Hashem, himself, will redeem us and the era of תחיית המתים will commence immediately.

The Gemara however refutes רבי היילל, because חזקיהו אימת הוה בבית ראשון ואילו זכריה קא מתנבי בבית שני lived in the times of the first Bais Hamikdash, and ימות המשיח later in the times of the second Bais Hamikdash.

=====

2 **אין להם משיח לישראל שכבר אכלוהו בימי חזקיהו**
 There will be no physical **משיח**, because the Yidden already received these benefits during the time of חזקיהו המלך.

Rather, as Rashi writes
 חלף הקב"ה ימלוך בעצמו ויגאלם לבדו
 Hashem, himself, will redeem us and the era of תחיית המתים will commence immediately.

חזקיהו אימת הוה בבית ראשון ואילו זכריה קא מתנבי בבית שני

lived in the times of the first Bais Hamikdash, and ימות המשיח later in the times of the second Bais Hamikdash.

3 The Gemara proceeds with a well-known Machlokes:
 אמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא לימות המשיח אבל לעולם הבא עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו
 All the prophecies of the נביאים refer to the era of ימות המשיח, but the era of הבא, the World-to-Come, is infinite and beyond comprehension.

ופליגא דשמואל דאמר שמואל אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכויות בלבד disagrees and says that the era of ימות המשיח will essentially be the same as the life we know, with the exception that we will not be under the dominion of other nations.
 Therefore, the prophecies of the נביאים must refer to the era of הבא, the World-to-Come.

In explanation of this Machlokes, much has been written by the ראשונים ואחרונים, which is beyond the scope of our Review.

=====

3 **כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא לימות המשיח אבל לעולם הבא עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו**
 All the prophecies of the נביאים refer to the era of ימות המשיח, but the era of הבא is infinite and beyond comprehension.

ופליגא דשמואל - דאמר שמואל
אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכויות בלבד
 The era of ימות המשיח will essentially be the same as the life we know, with the exception that we will not be under the dominion of other nations.

Therefore, the prophecies of the נביאים must refer to the era of הבא.

4 The Gemara returns to explain the previous Mishnah; ואלו שאין להם חלק לעולם הבא האומר אין תורה מן השמים ואפיקורוס One who claims that the Torah does not come from Hashem, and an Apikores - which the Gemara explains at-length in the next Daf - will not receive a portion in the World-to-Come.

As the Gemara explains

האומר אין תורה מן השמים ואפילו אמר כל התורה כולה מן השמים חוץ מפסוק זה

חוץ מדקדוק זה, מקל וחומר זה, מגזרה שוה זו Even if he admits that the majority of Torah does come from Hashem, aside for one Pasuk or even one letter or the חוץ מדות "ג, which he claims that it does not come from Hashem, he will not receive a portion in the עולם הבא, because the Pasuk states

כי דבר ה' בזה ומצותו הפר תכרת

The words בזה כי דבר ה' refer to all of the following:

האומר אין תורה מן השמים

And

אפיקורוס

And

המגלה פנים בתורה

One who openly disparages those who learn Torah;

Because they all bring shame upon the Torah

The words ואת מצותו הפר refer to

זה המפר ברית בשר

One who does not perform circumcision

And the Pasuk concludes

תכרת

תכרת

בעולם הזה

He will die young in this world

תכרת

לעולם הבא

And he will be severed from the world to come.

=====

4

ואלו שאין להם חלק לעולם הבא האומר אין תורה מן השמים ואפיקורוס

One who claims that the Torah is not from Hashem, and an Apikores will not receive a portion in the World-to-Come.

האומר אין תורה מן השמים ואפילו אמר כל התורה כולה מן השמים חוץ מפסוק זה – חוץ מדקדוק זה מקל וחומר זה – מגזרה שוה זו

Even if he admits that the majority of Torah does come from Hashem, aside for one Pasuk or even one letter or the חוץ מדות "ג, which he claims that it does not come from Hashem, he will not receive a portion in the עולם הבא, because the Pasuk states

because the Pasuk states

כי דבר ה' בזה ומצותו הפר תכרת

כך פאסר ברית בשר One who does not perform circumcision

פאזר אין תורה מן פאלימ אפיקורוס Apikores

פאזר פנים בתורה Disparages those who learn Torah;

אזולא פהא Will be severed from the world to come.

אזולא פהב Will die young in this world

- 5 The Gemara proceeds with a Braisa that offers several opinions as to which עבירות are included in בזה ' כי דבר ה' בזה
1. רבי מאיר אומר
הלומד תורה ואינו מלמדה
One who learns Torah but does not teach it to others.
 2. רבי נתן אומר
כל מי שאינו משגיח על המשנה
One who does not give importance to the Mishnayos.
 3. רבי נהוראי אומר
כל שאפשר לעסוק בתורה ואינו עוסק
One who has the opportunity to learn Torah, and he does not do so.
 4. רבי ישמעאל אומר
זה העובד עבודה כוכבים
One who worships עבודה זרה
As the Gemara with Rashi explain that 'דבר ה' refers to דבור שדבר הקב"ה בעצמו לישראל
דאנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום
The Issur of עבודה זרה that the Yidden heard directly from Hashem and not through רבינו
=====

5

ברייטא

Several opinions as to what is included in
כי דבר ה' בזה

<p>2</p> <p><i>רבי נתן אומר</i></p> <p>כל מי שאינו משגיח על המשנה</p> <p><i>One who does not give importance to the Mishnayos.</i></p>	<p>1</p> <p><i>רבי מאיר אומר</i></p> <p>הלומד תורה ואינו מלמדה</p> <p><i>One who learns Torah but does not teach it.</i></p>
<p>4</p> <p><i>רבי ישמעאל אומר</i></p> <p>זה העובד עבודה כוכבים</p> <p><i>As the Gemara with Rashi explain that 'דבר ה' refers to</i> דבור שדבר הקב"ה בעצמו לישראל דאנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום</p> <p><i>The Issur of עבודה זרה was heard directly from Hashem and not through רבינו</i></p>	<p>3</p> <p><i>רבי נהוראי אומר</i></p> <p>כל שאפשר לעסוק בתורה ואינו עוסק</p> <p><i>One who has the opportunity to learn Torah, but does not do so.</i></p>

6 Another Braisa cites the following Pasuk:

'והנפש אשר תעשה ביד רמה וגו'
ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמה

The Pasuk refers to a person like
מנשה בן חזקיה

שהיה יושב ודורש בהגדות של דופי

Who made fun of the Torah by claiming that some
Pesukim were written in vain, such as the Pasuk
ואחות לוטן תמנע

And

ותמנע היתה פלגש לאליפז

The Gemara explains however that this Pasuk was
necessary and comes to teach that

תמנע בת מלכים הואי

Although תמנע was a princess; as the Pasuk states

אלוף לוטן אלוף תמנע

And the word אלוף refers to royalty;

Nevertheless, she attempted to convert to Judaism, and
when the אבות rejected her, she went ahead and became a
אליפז בן עשו to פילגש

מוטב תהא שפחה לאומה זו

ולא תהא גבירה לאומה אחרת

She chose rather to become a maid in the nation of the
אבות who feared Hashem, than to become a queen in
another nation. And for this reason

נפק מינה עמלק דצערינהו לישראל

She gave birth to עמלק who caused trouble to the Yidden,
because

דלא איבעי להו לרחקה

The אבות should not have rejected her.

And regarding the Pasuk

וילך ראובן בימי קציר חטים וימצא דודאים בשדה

This Pasuk is necessary to teach us

מכאן לצדיקים שאין פושטין ידיהן בגזל

entered the field only after the produce was cut, and
picked plants that were הפקר, because righteous people
are careful not to steal.

=====

6

ברייחא

והנפש אשר תעשה ביד רמה וגו'
ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמה

The Pasuk refers to a person like

מנשה בן חזקיה

שהיה יושב ודורש בהגדות של דופי

Who made fun of the Torah

by claiming that some Pesukim were written in vain,

such as the Pasuk

ואחות לוטן תמנע

And

ותמנע היתה פלגש לאליפז

The Gemara explains however that this Pasuk
comes to teach that

תמנע בת מלכים הואי

Although תמנע was a princess;

as the Pasuk states

אלוף לוטן אלוף תמנע

And the word אלוף refers to royalty;

Nevertheless, she attempted to convert to Judaism,
and when the אבות rejected her,

she went ahead and became a פילגש to אליפז בן עשו,

Saying

מוטב תהא שפחה לאומה זו
ולא תהא גבירה לאומה אחרת

She chose rather to become a maid
in the nation of the אבות who feared Hashem,
than to become a queen in another nation.

And for this reason

נפק מינה עמלק דצערינהו לישראל

She gave birth to עמלק

who caused trouble to the Yidden,

because

דלא איבעי להו לרחקה

The אבות should not have rejected her.

And regarding the Pasuk

וילך ראובן בימי קציר חטים
וימצא דודאים בשדה

This Pasuk is necessary to teach us

מכאן לצדיקים

שאין פושטין ידיהן בגזל

entered the field only after the produce was cut,
and picked plants that were הפקר,
because righteous people are careful not to steal.

7 The Gemara proceeds with the importance of retaining the Torah that one learned.

1.

רבי יהושע בן קרחה says
כל הלומד תורה ואינו חוזר עליה
דומה לאדם שזורע ואינו קוצר

One who learns Torah but does not review it, is compared to one who sows a field, but does not reap its produce.

2.

רבי יהושע says
כל הלומד תורה ומשכחה
דומה לאשה שיולדת וקוברת

One who learns Torah and then forgets it, is compared to a woman who gave birth and then buries her child.

3.

רבי עקיבא says
זמר בכל יום זמר בכל יום
If one reviews his Torah constantly like a song, the Torah will repay him in that he will rejoice in the World-to-Come, as the Pasuk states
נפש עמל עמלה לו כי אכף עליו פיהו

הוא עמל במקום זה
ותורתו עומלת לו במקום אחר

4.

ונואף אשה חסר לב
אמר ריש לקיש זה הלומד תורה לפרקים
ריש לקיש compares one who learns Torah irregularly to one who has no wife and frequents other women.

=====

7

The importance of retaining the Torah that one learned

1

רבי יהושע בן קרחה

כל הלומד תורה ואינו חוזר עליה
דומה לאדם שזורע ואינו קוצר

One who learns Torah but does not review it, is compared to one who sows a field, but does not reap its produce.

2

רבי יהושע

כל הלומד תורה ומשכחה
דומה לאשה שיולדת וקוברת

One who learns Torah and then forgets it, is compared to a woman who gave birth and then buries her child.

3

רבי עקיבא

זמר בכל יום זמר בכל יום

If one reviews his Torah constantly like a song, the Torah will repay him in that he will rejoice in the World-to-Come,

as the Pasuk states

נפש עמל עמלה לו כי אכף עליו פיהו

כזא צמל במקום צפ

ותורתו עומלת לו במקום אחר

4

ונואף אשה חסר לב

אמר ריש לקיש

זה הלומד תורה לפרקים

ריש לקיש compares one who learns Torah irregularly to one who has no wife and frequents other women.

8 The Gemara proceeds with several statements about the importance of learning תורה לשמה, for the sake of Hashem; among them;

אף מקרב את הגאולה

One who learns תורה לשמה brings closer the final redemption.

=====

The Gemara also cites several statements about the importance of teaching Torah to others; including the more well-known statement

כל המלמד את בן חברו תורה

מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו

One who teaches another person Torah, is considered as if he created him.

Similarly,

כל המעשה את חברו לדבר מצוה

מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה

One who causes another person to fulfill a Mitzvah, is considered as if HE actually fulfilled this Mitzvah.

8 The Gemara proceeds with several statements about the importance of learning

תורה לשמה

for the sake of Hashem;

among them;

אף מקרב את הגאולה

One who learns תורה לשמה

brings closer the final redemption.

The Gemara also cites several statements about the importance of teaching Torah to others;

including the more well-known statement

**כל המלמד את בן חברו תורה
מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו**

One who teaches another person Torah,
is considered as if he created him.

Similarly,

**כל המעשה את חברו לדבר מצוה
מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה**

One who causes another person to fulfill a Mitzvah,
is considered as if HE actually fulfilled
this Mitzvah.